

Japan Rundviks nya marknad

Japan är det nya exportlandet för Rundvik.

Graninge Såg har på rekordtid, endast ett år, gått från ingen export alls till en omsättning på 100 miljoner kronor.

Så nu, när sågverksbranschen i gemen börjar backa och se om sina hus för en ny lågkonjunktur, ökar Graninge både sin personalstyrka och antal skift på hyvleriet.

Allt för att klara kommande leveranser till Japan.

Det är företagets långsiktiga satsning på

produktkvalitet som nu ger utslag. Sedan 1984 har Graninge investerat mer än 150 miljoner i sågen.

DEL 2 SIDAN 17

Graninge Såg i Rundvik har nått framgångar i Japan. Företagets satsning på kvalitet ger resultat hos kräsna kunder, vet platschef Lennart Wilhelmsson.

FOTO: ROLAND BERGGREN

... och nu går Graninge för högtryck

Graninges såg i Rundvik är sågverkens "kärring mot strömmen" just nu.

Branschen talar om att "konjunkturen vänder", "toppen är nådd" och fun-
derar på neddragningar. I Rundvik har Graninge nyanställt för treskift för att klara leveranserna.

Satsningen på Japan har nämligen blivit en formidabel succé. På ett enda år har omsättningen gått från 0 kronor till 100 miljoner.

– En bra början. Vårt mål är att sälja ännu mer på Japan, säger Lennart Wilhelmsson, platschef i Rundvik.

Graninge har ägt sågen i Rundvik sedan 1984. Under de år som gått sedan dess har investeringarna varit många och stora och fram till för ett par år sedan var beloppen tillsammans över 150 miljoner kronor. Som exempel kan nämnas att under lågkonjunkturen satsade företaget på en ny sågverkslinje för 75 miljoner. I höst har investeringen uppgått till cirka 6 miljoner. Målet har hela tiden varit detsamma, att höja kvaliteten på produkterna.

Tvingats minska uttagen

När jag för snart tre år sedan intervjuade Lennart Wilhelmsson om framtiden för företaget och branschen redovisade han även sin syn på omvärldsindustrins framtid. Då siade han om att framför allt USA:s men även Kanadas exploatering av sina skogstillgångar skulle få negativa miljökonsekvenser. I dag är det faktum och länderna har tvingats minska sina uttag.

För ett par år sedan kom så de första propäerna från japanska trävaruimportindustrin.

– Dittills hade Japan försörjt sin träindustri med dels inhemsk skogsavverkning, dels import av stockar från framför allt USA. När USA tvingades minska sina leveranser var Japan tvunget att söka sig nya kanaler, berättar Lennart Wilhelmsson.

Provleveranser

Följden blev att Japan åkte runt i världen och sökte nya samarbetspartners. Många kontrakt om provleveranser tecknades

också i Sverige, däribland med Graninge.

Vid den tiden var efterfrågan relativt begränsad i Europa. Det fick många sågverk att "lova runt" när det gällde leveransvolym och kvalitet. Ribban kunde också hållas högt så länge efterfrågan från andra kunder var begränsad.

Efterhand som orderstocken ökade blev många av dessa industrier allt mer pressade och tvingades efterhand att sänka kvalitetskravet på sina leveranser till Japan för att klara volymerna. Det märkte japanerna som också vidtog sina åtgärder.

En japan klagar aldrig. Det har omvärlden fått lära sig. Han

håller sin del av avtalet. I efterhand har nog mer än en industri förstått att när kontakterna blev allt färre så var det den första indikationen på behärskat missnöje.

Klarade skärselden

Graninges såg i Rundvik var ett av de sågverk som klarade skärselden, tack vare sin tekniska utveckling. Under det senaste året har man ytterligare anpassat tekniken för att skräddarsy sin produktion för den japanska marknaden. Under det år som gått har omsättningen ökat från ingenting till cirka 100 miljoner kronor gentemot den japanska marknaden.

I höst har Graninge nyanställt sju i hyvleriet som vid nyår övergår till 3-skift för att klara leveranserna till Japan. Tage Jakobsson och Lennie Sjögren förpackar ytterligare en leverans till Fjärran östern.

– Vi har två större marknader i dag. Dels Holland och Tyskland där vi omsätter cirka 200 miljoner kronor, dels då den japanska, säger Lennart Wilhelmsson.

Kräver hög kvalitet

Den japanska marknaden betalar sig således bra. En tredjedel av företagets omsättning sker på endast en fjärdedel av produktionen.

– Visst, men den kräver också hög kvalitet på virket och noggrannhet när det gäller mått.

Lennart Wilhelmsson konstaterar också företagets målsättning att höja dessa leveransvolym. Det har ingenting att göra med höstens sju nyanställningar vid hyvleriet och dess övergång till 3-skift från års-skiftet, som sker för att klara nuvarande volymer till Japan.

För att optimera sin produktion försöker Graninge anpassa hela produktionskedjan, från apteringen av stocken i skogen till båtfrakterna över haven. Den viktigaste uppgiften finns fortfarande inom sågen där ytterligare teknisk utveckling är att vänta.

– Vi är en bit på väg, men fortfarande har vi mycket kvar, anser Lennart Wilhelmsson.

OWE FREDRIKSSON

Tack och adjö, Eilert!

4 dec - 95

NORDMALING (VK)

Det var fullsatt när Eilert Pilarm, alias Godmersta-elvis, tillsammans med kompbandet Toms trio, tog farväl av sin trogna publik i helgen på Charlies.

Över 79 spelningar har det blivit sedan debuten för några år sedan. Men nu känner Eilert att han behöver vila sig ett slag.

Stämningen var hög i den rökfyllda lokalen i fredagskväll. På det minimala dansgolvet genomförde en sammansvetsad

klunga ritualliknande dans. Utstötande gutturala avgrundslåten. Ibland var ett och annat bord i vägen, men vad gjorde det. Det tycktes bara vara att ragla tillbaka in i den gungande flocken igen. Och ösa ännu mer.

I ett ouppnåeligt ånglaliknande skimmer höjde sig den kultförklarade Eilert Pilarms uppenbarelse över publiken. Iförd elvisbrillor och svart silverpalljettbeströdd scenkostym spred hans stämma välljud över fansen.

Bred

Det finns ingen artist som har ett sådant brett register av tänjbara harmonier och samtidigt en sådan hängiven publik som Godmersta-elvis. Finnen M A Numminen skulle rodna av avund om han bara visste.

Det var här på Charlies sångkarriären en gång tog fart och vad var inte mer passande än att avsluta den också där.

Rev av

Pilarm rev av hela sin repertoar av Elvislåtar, Are you lonesome tonight, One night, Jailhouse rock med flera. Och publiken skrek hela tiden efter mer.

Vid midnatt

på fredagskvällen överräckte restaurangägaren Enis Sahin en rejäl blomkvast som tack. Närmare 79 spelningar över hela landet har Pilarm gjort sedan starten 1993. Han har även medverkat i radio och TV ett flertal gånger. En av hans största fans är radioprataren Thomas Tengby på morgonpasset i P3. Han hade kvällen till ära pratat in en hälsning till Pilarm över telefonsvararen. Han tyckte att Eilert liksom Frank Sinatra, kunde göra comeback igen, igen och igen.

Den hälsningen värmdes.

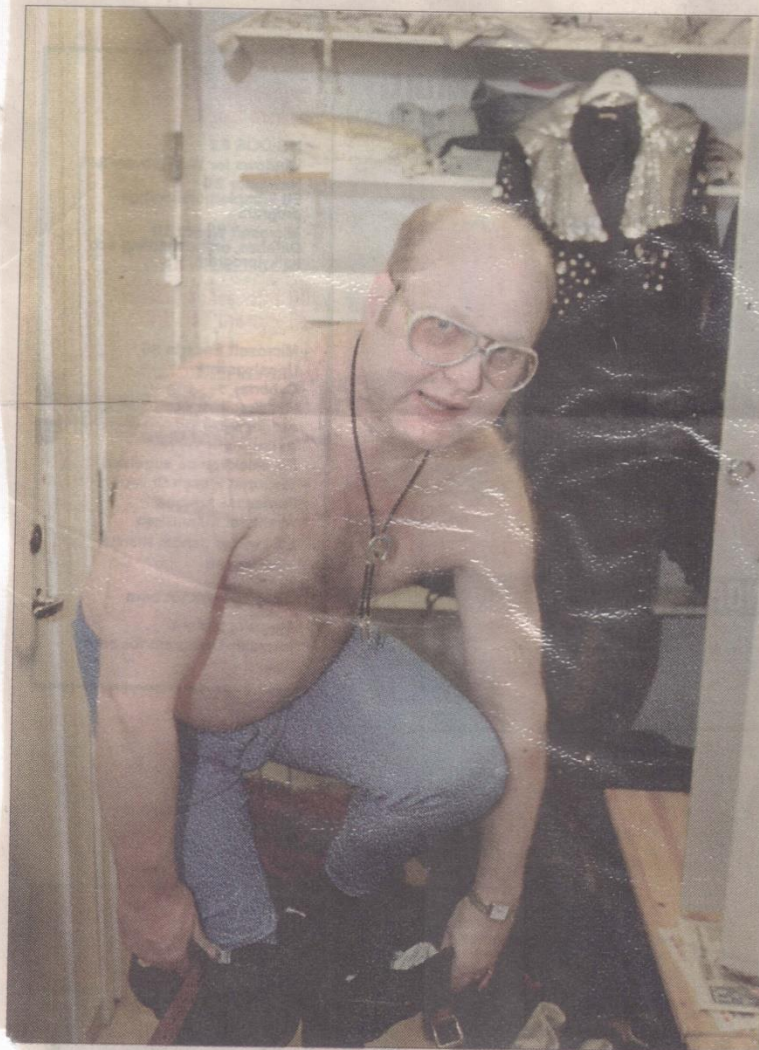
Tengby hälsade

– Det har varit roligt ikväll men även vemodigt. Jag hörde att Tengby var ledsen. Det kändes tråkigt. Jag måste nog skriva till honom, sa Eilert lite trött efteråt i kulissen. Omsorgsfullt trädde han skyddsplasten över scenstassen och lade försiktigt ned den i väskan för den här gången.

Var tredje vecka får han starka mediciner för att klara av sin vardag. För några år sedan trodde Eilert nämligen att han var Elvis. Vilket är en av anledningarna till att han nu vill vara ned.

– Jag har begärt att få behålla sprutorna för att inte bli tokig igen. Men nu ska jag vila och ta det lugnt i ett år. Åka skoter och fiska. Sen blir det comeback igen, igen och igen, lovade Eilert med ett stort leende. Alla fans behöver inte vänta så länge. För lagom till julhandeln kommer Eilert Pilarms greatest hits ut på CD.

INGELA HJULFORS BERG

Nu ska jag ta det lugnt. Fiska och åka skoter, sa Eilert, och hängde upp scenkostymen för kanske sista gången.

Det var fullt ös på Charlies i Nordmaling i helgen när Eilert Pilarm tog avsked från sin hängivna publik.

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Blänkande investering

Banverket accepterade säkerhetskraven

NORDMALING (VK)

Nordmalings räddningstjänst har förärats med en ny, blänkande röd tankbil. Denna miljoninvestering har blivit möjlig tack vare banverkets linjerätning av stambanan mellan Brattsbacka och Högbränna som invigdes i november.

I banverkets linjerätning ingår två järnvägstunnlar genom Glödsberget och Pustberget. När Banverket skulle påbörja tunnelbygget 1992 ställde kommunen vissa säkerhetskrav.

Vattenförsörjningen till tunneln måste vid en eventuell olycka vara säkrad. Ett förslag var att bygga en vattenbassäng bredvid. Men kommunen insåg att den endast skulle kunna försörja tunneln och inget annat ställe längs efter banan.

Lång önskelista

Därför skrev räddningsschefen Eilas Karlsson en lång önskelista till Banverket. Överst stod en ny tankbil. Banverket accepterade.

Räddningstjänstens gamla tankbil från 1971 har nu äntligen ersatts av den nya tankbilen som rymmer 1 000 liter vatten och 1 000 liter skum.

Banverket har även bekostat hydraulverktyg för losstagnung och klippning i tågagn, ett portabelt lättskumsaggregat som kan skumfylla en större industrilokal.

En stigarledning med brandpostuttag var 150 meter i tunnlar. Fyra luftkuddar som kan lyfta tågagnar och långtradar. Den största kudden kan lyfta 67 ton.

Kompositflaskor

Brandmännen har fått sex paket kompositflaskor som rymmer 6,75 liter luft. Luftflaskorna gör det möjligt för en rökdykargrupp att vistas längre tid i ett

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Nordmalings räddningsschef Eilas Karlsson visar stolt upp den nya tankbilen som kommunen har kunnat köpa in tack vare banverkets linjerätning av stambanan vid Brattsbacka-Högbränna. Nu är det bara att tuta och köra.

stort rökfyllt utrymme liknande en tunnel.

I samarbete med banverket ska personalen även utbildas i räddningsinsatser i tunneln.

Glad räddningsschef

Fördelen med den nya utrustningen är att den kan användas vid andra typer av insatser i kommunen. Till exempel vid en kollision mellan en buss och en långtradar på E4. Med den här utrustningen klarar vi det primära hjälparbetet vid en järnvägsolycka, säger räddningsschefen Eilas Karlsson som är mycket glad åt den nya tankbilen som tillsammans med utrustningen har besparat kommunen över en miljon.

INGELA HJULFORS BERG

5 dec 1995

AMERIKA-DAGAR

5-7 DEC

**STOR VISNING AV TRANSPORTBILAR
FÖR OMGÅENDE LEVERANS**

★ S10 Pick Up ★ 2500 Work Truck 6,5 TD ★
★ Pontiac Transport ★ Opel Combo ★
★ Opel Campo 3,1 TD 4WD ★ S10 Blazer ★

**Här är ett axplock ur vårt
begagnatlager till priser som
liknar rena rama vilda västern!**

- 88 Chevrolet Starcraft Diesel
- 90 Chevrolet 2500 4WD Starcraft Pick Up Diesel
- 92 Chevrolet 2500 WT Pick Up 4WD Diesel
- 86 Chevrolet G 20 Hi Top Van
- 92 Chevrolet S 10 Blazer 4x4
- 90 Mazda B 2600 Maxi Cab 4WD
- 91 VW Transport Pick Up

LASSE och ÅKE

Välkommen in så ska vi visa
bilarna för dig som vill ha
både en förstklassig komfort
och ordentlig kapacitet
i ditt arbete.

Av personliga skäl 090-17 79 00

MotorCentrum

/// UMEÅ Tankvägen, Teg

SAAB OPEL GM
Trucks

ÖPPET DESSA DAGAR TILL KL 18.00

7 dec
1995

På måndag drar Kompistjänst i Nordmaling i gång. De ska hjälpa äldre och handikappade med allt från att handla till att skotta snö. Närmast kameran, Inger Hellström, Kicki Lindberg, Gunilla Gustavsson, Pelle Edström, Gunilla Girén, Bo Hedlund, Agneta Jakobsson och Haldo Nilsson.

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Kompistjänst startar

Alu-arbetare ger service till Nordmalings-pensionärer

NORDMALING (VK)

På måndag startar Kompistjänst i Nordmalings tätort.

Sju alu-arbetare ska att på heltid ge service till alla pensionärer och handikappade som vill ha hjälp med enklare ärenden.

– Kompistjänst ska inte konkurrera med hemtjänst utan endast åta sig uppdrag som inte går att köpa av kommunen, säger

ger Agneta Jakobsson, som tar emot bokningarna på Aktivitetshuset 7:an.

Idén bakom projektet har socialnämnden hämtat från Örn-sköldsvik, där kommunen driver en servicecentral med liknande inriktning. I Skellefteå finns Vantjänst som drivs i ideell regi. Åsele har också ett projekt på gång.

Samprojekt

Kompistjänst i Nordmaling är ett samprojekt mellan arbetsförmedlingen och försäkrings-

kassan. Sju alu-arbetare ska på heltid hjälpa till med diverse ärenden.

Följa med som smakråd vid klädinköp, handla mat, göra teaterbesök, läsa tidningar, följa med på biblioteket, göra utflykter, sjukhusbesök är några exempel på vad Kompistjänst kan utföra.

Nästan allt gratis

De flesta tjänsterna är gratis. Men för lättare snöskottning, enklare fastighetsskötsel och lättare trädgårdsarbete kom-

mer det att kosta 25 kronor per timme.

– Vi hoppas och tror att det finns ett behov av den här sortens tjänster i Nordmaling, säger Haldo Nilsson.

Till att börja med är det främst de äldre och handikappade i Nordmalings tätort som får tillgång till Kompistjänst. Men tanken finns att verksamheten ska utökas till andra byar i kommunen om projektet faller väl ut.

INGELA HJULFORS BERG

Masonite-VD avgår

RUNDVIK (VK)

Anders Assarsson, VD på Masonite AB avgår på egen begäran till årsskiftet. Detta meddelade han personalen i tisdags utan för varning.

Till hans efterträdare är nuvarande marknadschefen Kurt Faxander föreslagen.

Personalen på Masonite AB blev minst sagt snopna när VD Anders Assarsson meddelade sin avgång i tisdags.

Jag har varit fem år VD på Masonite. Det har varit fem bra år, men jåkligt jobbiga år. Nu har jag en möjlighet att ägna mig åt andra uppgifter som känns mer stimulerande. Det här är min sista chans att byta jobb innan pensioneringen,

anger Anders Assarsson som orsak till sitt beslut.

Vad de nya arbetsuppgifterna består i är han mycket förtegen om.

Vi är flera personer inblandade. Vi håller på och bildar ett bolag som ska jobba mot byggbranschen. Var bolaget ska ligga har vi inte tagit ställning till ännu. Först när alla är informerade ska vi presentera företaget närmare, säger han.

Huvudaktieägare i Masonite AB är AC Invest AB i Skellefteå, därefter kommer Nordmalings kommun, S-O Gustafsson, Almi, Nordmalings Invest AB, Skogsägarna. Anders Assarsson äger cirka 10 procent av aktierna och har än så länge inga planer på att sälja.

Det kom som en överraskning för mig att Assarsson skulle avgå. Utan honom hade vi inte haft kvar fabriken. Jag hop-

pas att han har gjort ett rätt val att sluta, säger Christer Holm, fackordförande Stif, Svenska träindustriarbetareförbundet.

Till ny VD är

Kurt Faxander föreslagen. Han har lång erfarenhet av träbranschen. Sedan augusti i år är han anställd som marknadschef på Masonitefabriken.

På måndag ska styrelsen utse den nye VD:n som tar över från årsskiftet.

INGELA HJULFORS BERG

Anders Assarsson, VD i Masonite AB i Rundvik, avgår på egen begäran.

Guldbröllop

Uno och Viktoria Forsberg, Mo, Lögdeå, firar på fredag guldbröllop efter att ha varit gifta i 50 år. De träffades på dans på Mimer, Nordmaling. Tycke uppstod. Den 8 december 1945 vigdes de båda, 23 år gamla, i komministergården, Nordmaling, av komminister Herbert Forstet.

Uno var fram till pensioneringen åkare med eget företag och Viktoria jobbade en tid på Safac. Tillsammans har de fostrat fem barn, fyra flickor och en pojke, som har förärat dem fem barnbarn.

Uno är sedan många år både en eftersökt mannekäng på Häggströms modevisningar och danskavaljer på PRO-danserna på Oasen i Nordmaling. Viktoria gillar också att dansa. De delar även ett stort intresse för idrott och resor.

På lördagkväll firar de bemarkelsedagen med självaste Loket i Bingolottostudion, Göteborg. Det är Viktoria som har fått välja och hon är en hängiven bingospelare.

På Julafton

9dec-95
fyller jag 50 år. Det vill jag fira med familjen. Men välkomna till oss på öppet hus lördag 16 december fr o m kl 14.00.
LEIF HOLMBERG
Nordmaling

11 dec 1995

Roliga kepsar

I rolig älgkeps fick Eva Lahti besökarna att dra på smilbanden. Hon syr fast uppstoppade älgar, laxar och kor i mjukistyg på kepsar. Till den som har allt.

Ute ljöd den hemtrevliga bjälterklangen från hästarnas risslor. En tur runt järnbruket lockade många stora och små att köa. Liksom ponnyridningen.

Luciatåg till häst

I arbetarstugan bjöds det på kaffe med dopp och på herrgården var det traditionellt julbord. Ett luciatåg till häst red på söndagsmiddagen genom Olofsfors. Elever från Nordmalings musikskola underhöll med julsånger.

- Jag tycker att vi har lyckats bra. Vi har haft mycket folk trots att det är första gången vi arrangerar en julmarknad på Olofsfors, sa bruksintendenten Torsten Nilsson nöjt. Förhoppningen är att julmarknaden på Olofsfors ska bli en tradition att räkna med.

INGELA HJULFORS BERG

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

På helgens julmarknad i Olofsfors var det många som tog chansen att åka hästrissla runt bruket.

Julmarknad i bruksmiljö

OLOFSFORS (VK)

Julmarknaden på Olofsfors lockade över 5 000 besökare i helgen.

Att åka hästrissla, som på mormors tid, runt järnbruket fick många barnögon att tindra lite extra.

Olofsfors järnbruk i gnistrande vinterskrud med de röda arbetarlängorna, den vita herrgården och den pampiga masugnen är säkert det närmaste man kommer en romantisk julstämning i år.

Ett 20-tal småföretagare ställde ut i ladugården. Tindra ljusstöperi från Domsjö sålde handstöpta ljus i de mest fantasifulla kreationer, bland annat femarmade ljuskronor. Förbanna inte mörkret tänd ett ljus istället, löd deras fyndiga slogan som lär vara ett kinesiskt ordspår.

Samantha Bonnevier väckte uppmärksamhet i sin fotsida klänning av 1400-talssnitt. Hennes specialitet är historiska silversmycken. Hon fogar samman små ringar till fint ornamenterade kejdor. Till vardags studerar hon på designhögskolan i Umeå och är medlem i Medeltidsföreningen.

Eva Lahti syr och säljer roliga djurkepsar. En bra julklapp till den som har allt tycker hon, eller?

Samarbetet slut med Rödviiken AB

Kommunen vänder sig till nya intressenter

NORDMALING (VK)

Det blir inget fortsatt kommunalt samarbete med utvecklingsbolaget Rödviiken AB.

Det slog kommunstyrelsen fast efter tisdagens sammanträde.

Nu vänder sig kommunen till nya intressenter som vill ta över Rödviksprojektet.

Den stämning som i våras var så hoppfull bland de 30-tal Nordmalings-företagare som tog initiativ till att bilda utvecklingsbolaget Rödviiken AB är i dag som bortblåst.

Rödviiken AB höll i början av december en extra bolagsstämma. Där väckte de blivande aktieägarna en hel del kritik mot kommunens agerande.

Många ansåg att visionerna för området hade utvecklats till ett restaurangprojekt. Att OK:s planerade bensinstation med möjlighet till butik skulle utgöra ett direkt hot. Att intresset för projektet hade svalnat på grund av alltför utdragna förhandlingar samt ett dåligt engagemang av politiker i allmänhet.

Vinden har vänt

I juni beslutade kommunstyrelsen att slå ihop sina påsar med Rödviiken AB och satsa 5 miljoner på Rödviksprojektet. Även septemberfullmäktige röstade för ett fortsatt samverkansavtal och aktieägaravtal med bolaget. Kommunstyrelsen fick i uppdrag att godkänna upplåtelsen och nyttjande av markområdet.

Men under hösten har Röd-

viken AB känt vartåt vindarna har blåst. För att driva projektet vidare har bolaget begärt ett årligt driftbidrag på 1 350 000 kronor till turistbyråverksamhet. Samt att de skulle få köpa befintliga byggnader på Rödviksområdet för en krona.

Enhälligt nej

Kommunstyrelsen sade i tisdags enhälligt nej vilket innebär att samarbetet med Rödviiken AB definitivt upphör. Kommunrådet Ulla-Maj Andersson säger att kommunen vill fortsätta utvecklingen av Rödviksområdet med nya intressenter.

- Vi hade tagit oss an projektet seriöst och såg en möjlighet att göra något för kommunen i stort. Det är två helt skilda saker på kapitalsatsning och

driftsbidrag. Men jag vill poängtera att det inte råder något motsatsförhållande gentemot kommunen från vår sida. Jag respekterar ett nej, säger Ole Rondung, för Rödviiken AB.

Extra stämma

Vad som kommer att ske med bolaget kommer de att ta ställning till vid en extrastämma efter julhelgerna.

- Var och en ska då ges en möjlighet att dra sig ur eller kanske fortsätter vi med något nytt projekt, säger Rondung.

Aktieägarna i bolaget har preliminärtecknat sig för aktier på närmare 300 000 kronor.

INGELA HJULFORS BERG

Het ånga under natthimlen

15 dec 1995

OLOFSFORS (VK)

Vildmarksbad under stjärnklar himmel. Det är den senaste flugan på Olofsfors herrgård för huggade gäster.

Heta vattenångor stiger mot den iskalla natthimlen när ett gäng luttrade grabbar från Västerbottens elnät-Vattenfall i Umeå tar sig ett vildmarksdopp.

Masugnen i Olofsfors och den upplysta julgranen i bakgrunden ger äventyret en liten extra inramning.

I anslutning till bastun nere vid bruksdammen erbjuds övernattande konferensgäster och allmänhet en möjlighet att ta sig ett hett dopp under bar himmel.

Vildmarksbadet vedeldas och det tar närmare fyra timmar för vattnet att uppnå en behaglig badtemperatur runt 40 grader. Sex personer kan bada samtidigt. Inget för motionssimmare alltså.

Bakom idén till vildmarksbadet står ett Sundsvallsföretag som har levererat trätunnan till Olofsfors herrgård.

INGELA HJULFORS BERG

Hett utomhusbad i våra kalla breddgrader är vad Olofsfors herrgård erbjuder. Här tar sig ett glatt gäng från Vattenfall i Umeå sig ett vildmarksdopp i vintermörkret.

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

15 dec 1995

Storflygplats åter aktuell – het debatt i Rundvik

RUNDVIK (VK)

Storflygplatsen mellan Örnsköldsvik och Nordmaling är åter ett hett debattämne. Koncessionsnämnden har avslagit Umeå flygplats fortsatt dispens från miljökraven.

Ett 40-tal åhörare kom för att lyssna på argumenten för och emot en storflygplats i Rundviksgården i går kväll.

Till gårdagens debatt hade Handels socialdemokratiska fackklubb, ABF och LO-sektionen i Nordmaling inbjudit Håkan Åström, regionchef för Handelskammaren i Ö-vik, och Henry Roslund, Umeås flygplatschef.

Håkan Åström pekade på Ö-viks svikande befolkningsutveckling.

– En gemensam satsning med Umeå av botniabana och storflygplats i Nordmaling kan komma att gynna hela botniaregionens kompetens, sa han med eftertryck.

Ökad turtäthet

En storflygplats medger enligt Åström ökad turtäthet och stora restidvinster till Stockholm och kontinenten, flygfrakt dygnet runt, förbättrade förutsättningar för Botniabanan, arbetstillfällen för cirka 1 500 personer, Ö-vik överlever, kompetensutvecklingen ökar i hela regionen, lindrigare konsekvenser vid en eventuell flygkatastrof samt från bullersynpunkt har Nordmaling ett bättre läge.

– Den enda nackdelen är att många resenärer från Umeå får en längre restid till Stockholm jämfört med i dag, sa Håkan Åström.

"För yviga visioner"

År 1990 hade Ö-vik och Umeå flygplats totalt 900 000 flygresenärer. År 2010 räknar Handelskammaren med att den siffran ska öka till närmare 2 miljoner resenärer.

Som väntat var Henry Roslund, Umeås flygplatschef som går i pension till årsskiftet, inte lika positiv till en storflygplats i Nordmaling.

– Koncessionsnämnden kan inte huxflux ändra på Umeå flygplats godkända läge från 1959. Era visioner är lite grann för yviga. Jag tror inte på det här, sa Henry Roslund styvnackat.

Pratade förbi varann

Om Umeå flygplats ska flyttas är Ström, strax söder om Umeå det bästa läget menade han.

– Umeå har det sämsta läget från bullersynpunkt. Du kan inte hänvisa till att miljödepartementets prövning strider mot ett gammalt avtal. Miljökraven skärps hela tiden, snabbare än industrin hinner anpassa sig, kontrade Håkan Åström.

Många av åhörarna tyckte att parterna pratade förbi varandra. Debattnivån handlade mer om Umeå flygplats centrala läge för umeborna än om vilken framtida betydelse en storflygplats skulle kunna få för alla boende i Botnia-regionen.

INGELA HJULFORS BERG

20 dec 1995

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

I månader har morföräldrarna Sven-Erik och Ingrid Berg i Nordmaling slagits för rätten att deras dotter ska få ta hand om sitt barn Tina, snart två år.

"Låt Tina få komma hem"

-Vi vill att vårt barnbarn Tina ska få komma hem och fira jul med sin familj, säger Sven-Erik och Ingrid Berg i Nordmaling.

I juni familjehemsplacerades Tina, snart två år, i en annan kommun enligt LVU-lagen om vård av unga, av socialförvaltningen i Nordmaling.

De ansåg att Tinas 23-åriga mor var olämplig att ta hand om sitt eget barn, vilket familjen Berg bestrider. De slåss med näbbar och klor för att deras dotter ska återfå vårdnaden om Tina.

DEL I SIDAN 9

Mammans syskon har också värdjat till sociala om att få mer umgängesrätt med Tina.

Sven-Erik tog kontakt med Caisa Flatow som leder "mormorsupproret". Hennes fall blev känt när de sociala myndigheterna ansåg att hon var för gammal att ta hand om sitt barnbarn när hennes dotter hastigt hade avlidit. Hon rekommenderade Sven-Erik att ta kontakt med socionomen och familjebehandlaren Berit Nilsson i Stockholm.

Hennes metod är att lösa konflikter genom nätverksmöten. Hon samlar alla berörda parter och utgår från helheten. Men för att få tillstånd ett sådant möte behöver familjen pengar. Berit säger att hon skulle kunna genomföra ett möte för 4 000 kronor inklusive resa och traktement.

Vill fira jul

Familjen har ansökt om bidrag från kommunen men de har avslagit deras begäran. Men familjen hyser förhoppningar om att få ihop summan som krävs.

De enda de hoppas på just nu är att Tina ska få komma hem och fira jul med sin familj. I vardagsrummet under den pyntade julgranen ligger julklappar och väntar på att öppnas. Men eftersom julafton infaller på en söndag har mamman ingen umgängesrätt.

VK har talat med socialsekreterarna Carina Wikman och Thomas Dahlberg som har hand om Tinas fall, men ingen vill uttala sig på grund av ärendets sekretess.

INGELA HJULFORS BERG

"Det här är kriminellt"

NORDMALING (VK)

- Att inte ta tillvara familjen Bergs resurser är kriminellt, säger Berit Nilsson som i fem år jobbade som sektionschef inom socialförvaltningen i Stockholm.

Hon arbetar numera aktivt med "mormorsupproret".

- Socialförvaltningen i Nordmaling jobbar på ett traditionellt sätt. Det här handlar om ett rätthaveristiskt beteende. Det finns inga sanningar när det gäller människor. Det gäller att titta på samspelet mellan mor, föräldrar och syskon. Se helheten. Barnets resurser, fa-

miljen, ska i möjligaste mån beaktas. Annars hör barnet till slut inte hemma någonstans, säger Berit Nilsson.

Hon ifrågasätter starkt socialsekreterarnas agerande i fallet Tina.

- Det är mycket allvarligt att de har familjehemsplacerat Tina hos ett barnlöst par i 30-årsåldern. De kommer givetvis att göra allt för att få behålla henne.

"Kriminellt"

- Mormodern får inte ta hand om sitt barnbarn men däremot så duger en utomstående. Saken hade varit en annan om det hade funnits missbruk i familjen. Det här är kriminellt, säger hon med skarpa i rösten.

Berit Nilsson arbetar enligt en

metod som bygger på att jobba utifrån nätverksmöten. Barnets släktingar, vänner till familjen, socialsekreterare, politiker, läkare och andra personer som är inkopplade i fallet träffas och diskuterar barnets väl och ve.

Vill se framåt

- Som nätverksledare försöker jag undvika vad som har hänt innan i ärendet. Det är situationen här och nu och framtiden som diskuteras.

VK: Vilka chanser har Tinas mamma fått för att påverka sin situation?

- Jag är villig att inleda ett nätverkssamarbete med alla berörda parter omgående. Ingen ska behöva känna sig kränkt.

Att anklaga varandra kommer man ingenstans. Det handlar trots allt om att undvika onödigt mänskligt lidande, säger Berit Nilsson.

Med sina nätverksmöten har hon bland annat hjälpt en man som i flera veckor hungerstrejkade i en husvagn utanför sociala för att få igen sitt barn.

Beträffande familjen Bergs fall tror hon att det har gått prestige i ärendet.

- Han har antagligen uppträtt besvärligt men då handlar det inte längre om barnets bästa. Jag kan förstå att många socialarbetare kan känna sig hotade av mina arbetsmetoder men de måste ändå förstå att helhetsbilden är viktigast.

INGELA HJULFORS BERG

20dec 1995

Vill fira jul med barnbarnet

NORDMALING (VK)

– Vi vill att vårt barnbarn Tina ska få komma hem och fira jul med sin familj, säger Sven-Erik och Ingrid Berg från Nordmaling. Sedan i juni i år är Tina, snart 2, familjehemsplacerad i en annan kommun mot deras och mammans vilja.

I månader har familjen Berg kämpat för att de och deras dotter ska få tillbaka vårdnaden om Tina.

Men de sociala myndigheterna är kallsinniga.

När Tina föddes 28 december 1993 var hennes 23-åriga mamma ensamstående utan jobb och saknade rätt till arbetslöshetsersättning. Hon vände sig därför till sociala för att få ekonomisk hjälp.

Efter ett halvår kopplades socialsekreteraren Carina Wikman in på fallet. Hon övertygade mamman om att hon behövde hjälp med att ta hand om Tina. Mamman accepterade, men påpekade att hon ville att hennes familj skulle få hjälpa henne. Mot hennes vilja placerades hon och Tina i stället hos en familj i ö-vikstrakten, vilket inte föll väl ut.

Skulle få hjälp

En manlig familjebehandlare kopplades därefter in. Han skulle lära henne att sköta om sitt barn. Hon skulle få helt enkelt få hjälp i sin mammaroll.

Enligt vår dotter kände hon att han bara försökte hitta fel. Han till och med demonstrerade hur hon skulle tvätta barnet i famnen och inte på skötbordet, berättar mormor Ingrid och skakar uppgivet på huvudet.

I samband med Tinas ettårsdag tog socialsekreteraren Carina Wikman kontakt med mamman och sa att flickan skulle familjehemsplaceras.

I mars krävde hon besked om mamman skulle gå med på det frivilligt eller om Tina skulle tas hand om enligt lagen om vård av unga (LVU). Då fanns

det redan ett beslut fattat i januari av socialnämnden att flickan skulle tvångsomhändertas.

– Vår dotter ställdes inför ett otroligt svårt val. Hela tiden gavs hon olika besked. Inget skriftligt papper presenterades. Vår roll som morföräldrar diskuterades aldrig. Ingen kontaktade oss. Det var hon ensam mot flokken, säger Sven-Erik bistert.

Överklagade

Ärendet togs upp av länsstyrelsens tillsynsmyndighet som gick helt på socialsekreterarens version som innebar att modern var inkapabel att ta hand om sitt barn. Men familjen överklagade till länsrätten och fick rätt. Men då överklagade kom-

munen beslutet i sin tur till kammarrätten och hävdade att det fanns fara för Tinas hälsa och utveckling. Då verkställdes omhändertagandet omedelbart.

– Nämnden hade inga läkarintyg och inga journaler som styrkte deras överklagan. De papperen fick jag fixa fram, säger Sven-Erik.

Förkrossad mamma

I juni beslutade socialnämndens ordförande Eva Hänninen, s, att Tina skulle överlämnas av mamman till fosterfamiljen på barn- och ungdomspsykiatrin i Umeå. Fortfarande var aldrig morföräldrarna inkopplade.

Mamman var givetvis förkrossad. I början fick hon träffa

sin lilla dotter två gånger per vecka, men ganska omgående och utan anledning inskränktes umgängesrätten till en gång var tredje vecka. Morföräldrarna gavs rätten att träffa sitt barnbarn en gång i månaden.

För att komma närmare Tina har mamman flyttat till samma kommun, men trots närheten har hon bara fått träffa sin dotter 13 gånger på ett halvår och aldrig i sitt eget hem. Paret som har hand om Tina är i 30-årsåldern och har själva inga egna barn.

Omprövat

– I början när vi kom på besök var Tina jätteglad över att se oss och när vi skulle åka tog hon alltid på sig sina ytterkläder för att följa med. Nu gömmer hennes fostermamma hennes kläder för att det inte ska bli så uppslitande avsked. Av samma anledning har hon sagt till vår dotter att hon ska göra sina besök så korta som möjligt, säger Ingrid.

29 november omprövades Tinas familjehemsplacering, men fortfarande har inte mamman fått något besked om utslaget.

– Sociala har gjort en bedömning av hennes nuvarande situation utan att ens ta kontakt, säger Sven-Erik, som följer ärendet mycket noga i detalj. Han har snart två pärmar fulla av handlingar i fallet. Tillsammans med sin hustru ansökte han i augusti om att få vårdnaden om sitt barnbarn. Socialnämnden avslag begäran utan motivering.

Vill hjälpa till

– Jag anser att sociala har utnyttjat en ensamstående mors dåliga självförtroende. De säger att de värnar om Tinas bästa men de gör det genom att minska hennes umgängesrätt med flickan. I dagsläget vill vi att vår dotter själv ska få sköta Tina med vårt stöd, säger Sven-Erik, som tillsammans med sin hustru har fostrat fyra barn och de har ytterligare två barnbarn fötterna Tina.

Endast en gång i månaden får Sven-Erik och Ingrid Berg träffa sitt barnbarn Tina. För att stilla längtan tar de fram fotoalbumet och tittar på bilder av Tina.

20dec 1995

Dyrt att leva och bo i Nordmaling

NORDMALING (VK)

Det är dyrt att leva och bo i Nordmalings kommun. Det konstaterar kursdeltagarna på Nordmalings datortek som på uppdrag av socialnämnden har samlat in prisuppgifter på mat, kläder och boendekostnader i kommunen.

– Kommunen säger att man ska gynna orten, men när det kommer till kritan så är man ju borta närmast, säger kursdeltagaren Viveca Angdal på Nordmalings datortek.

I fem veckor har Viveca tillsammans med Jenny Nilsson, Linda Käck, Linda Nilsson, Sladana Mustafic och Jan Boström granskat levnadskostnaderna i Nordmalings kommun.

Varje kommun får i dag enskilt bestämma vilka taxor och bidragsnormer som ska gälla. Syftet med projektgruppens undersökning har varit att utarbeta ett underlag till socialnämnden på vad som är skälig levnadsnivå i Nordmaling.

Unik i länet

Ingen annan kommun i Västerbotten har gjort en liknande undersökning.

För att få fram priset på en matkorg i Nordmaling har gruppen använt sig av PRO:s prisundersökning som är baserad på 20 matvaror till ordinarie pris.

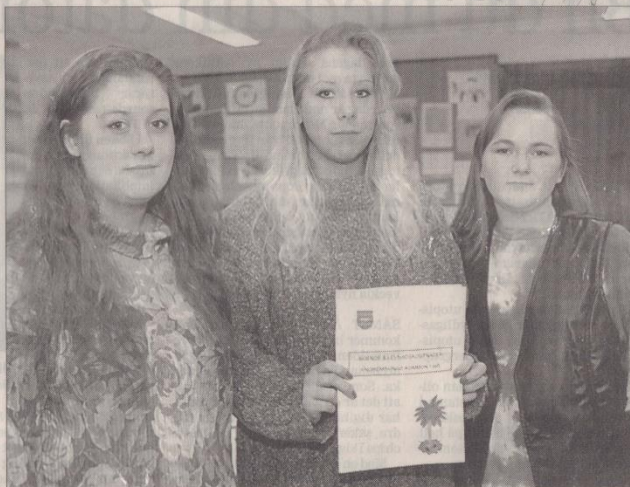

FOTO: INGELA HJULFORS BERG

Det är dyrt att leva och bo i Nordmaling. Det konstaterar kursdeltagarna på Nordmalings datortek, fr v: Linda Nilsson, Jenny Nilsson och Viveca Angdal.

I Nordmaling kostar en matkorg 470 kronor och 20 öre. Motsvarande korg i länet kostar 451,20 och i hela riket 423,37. Det är alltså 4 procent dyrare att handla mat i Nordmaling än i

länet i övrigt och 11 procent dyrare än i hela landet. Enligt PRO:s prisundersökning från oktober var maten dyrast i Västerbotten och billigast i Göteborg.

Att handla kläder i Nordmaling är inte billigt. En basgarderob för en kvinna är 2 000 kronor dyrare i Nordmaling än i Umeå och för en man 1 500 kronor dyrare. Däremot fann gruppen ingen större prisskillnad mellan orterna när det gällde en basgarderob för barn.

pen ingen större prisskillnad mellan orterna när det gällde en basgarderob för barn.

– Konsumentverkets normer bygger på faktiska kostnader men ingen har kunnat lämna oss besked om vad en basgarderob ska innehålla. Det förvånade mig, säger Linda Nilsson. Därför fick vi tillsammans med butiksinnehavarna själva uppskatta vad en basgarderob bör innehålla.

Inga märkesvaror eller reavaror är medtagna i undersökningen.

Privata värdar svåra

Genomsnittshyran för en mellanstor trea i kommunens fastigheter är 4 076 kronor per månad. Månadskostnaden för en privatägd trea ligger något högre på 4 184 kronor. Hyrorna för en kommunägd etta är i genomsnitt 2 484 kronor och 2 136 kronor för en privatägd. En kommunägd tvåa kostar 3 293 kronor och en privatägd 3 462 kronor.

– Många privata hyresvärdar ville inte lämna ut hyresuppgifter trots att de fick fylla i enkäten anonymt, säger Viveca Angdal.

Faktainsamlandet har genomgående varit svårt och snårigt att genomföra menar projektgruppen som vill att rapporten helst ska användas som en grund att bygga vidare på.

INGELA HJULFORS BERG

22 dec 1995 Neab köps av Graningeverken

NORDMALING (VK)

**Graningeverken AB får köpa Nordmalings Energi-
verk, Neab för 400 000
kronor.**

**Det beslutade ett enhäl-
ligt kommunfullmäktige i
församlingsgården på ons-
dagskvällen.**

Socialdemokraternas förslag att öronmärka överskottet från Neabs försäljning till va-nätet och kultursatsningar för barn, ungdom och äldre i kommunen väckte debattlustan i det borge-
liga blocket.

De tyckte att man skulle skynda långsamt och återremittera ärendet till kommunstyrelsen. Men efter votering vann s-
gruppens förslag.

Fjärrvärmesatser sänks

I köpet av Neab tar Graninge-
verken över kommunens borge-
sättagande på 14 miljoner
och aktier till ett värde motsva-
rande 400 000 kronor.

Samtidigt kommer fjärrvär-
mesatserna att sänkas från nuva-
rande 50 öre/kwh till 42 öre vid
årskiftet. Kommunen har teck-
nat sig för ett 10-årigt avtal med
Graningeverken om fjärrvär-
meleverans till kommunens
fastigheter till den lägre taxan.

Fullmäktige var eniga om att
försäljningen av Neab var en
bra affär för kommunen. Sture
Lindgren, c, hoppades att den
nya taxan kommer att locka fler
privata fastighetsägare att
koppla in sig på fjärrvärmenä-
tet.

Underlätta arbetsbörda

Socialnämnden har begärt att
en heltidstjänst som familjebe-
handlare inrättas från årskiftet.
Den borgeliga minoriteten for-
drade samtidigt att ytterligare
en socialsekreterartjänst bör
inrättas för att underlätta deras
arbetsbörda. Deras förslag gick
igenom med voteringssiffrorna
16 mot 15.

Utan omsvep godkände full-
mäktige även socialnämndens
förslag att en arbetsterapeut
och en sjukgymnast antäls på
halvtid.

Ekonomichefen Ingrid Sell-
gren presenterade ett förslag
till reglemente för kontroll av
kommunens ekonomiska trans-
aktioner. Fullmäktige antog
förslaget med vissa språkliga
förändringar.

Till nytt insynsråd i kom-
munstyrelsen har vänstern fö-
reslagit Bo Westermarck.

INGELA HJULFORS BERG